

INDUSTRI BESKÆFTIGELSE

2023

**INDUSTRIEN
KÆMPE SIG
TILBAGE**

Industrien kæmper sig tilbage

Beskæftigelsen buldrer frem i den danske industri, der er vokset med mere end 22.500 job de seneste to år. Dette er en meget markant udvikling i en industri, der mere eller mindre blev banket tilbage til start som følge af finanskrisen. Industribeskæftigelsen har traditionelt rod fæste i det jyske, og det er da også her, at man relativt finder flest beskæftigede. Men væksten de seneste to år sker i høj grad i den østlige del af landet. Derfor trænger spørgsmålet, om industrien er ved at flytte mod Østdanmark, sig på? Det er der noget, som tyder på, og det hænger i høj grad sammen med én bestemt industrivirksomhed med hovedkvarter og produktion på Sjælland, som vokser markant i disse år.

Havde nogen for ti år siden sagt, at der ville blive skabt over 20.000 job i industrien over en toårig periode, var der nok næppe mange, som havde troet på det. Dengang var man akkurat kommet på den anden side af en finanskrisen, der resulterede i et fald i industribeskæftigelsen på over 75.000 lønmodtagerjob fra første kvartal 2008 til samme kvartal 2010. En tilbagegang på 20 procent.

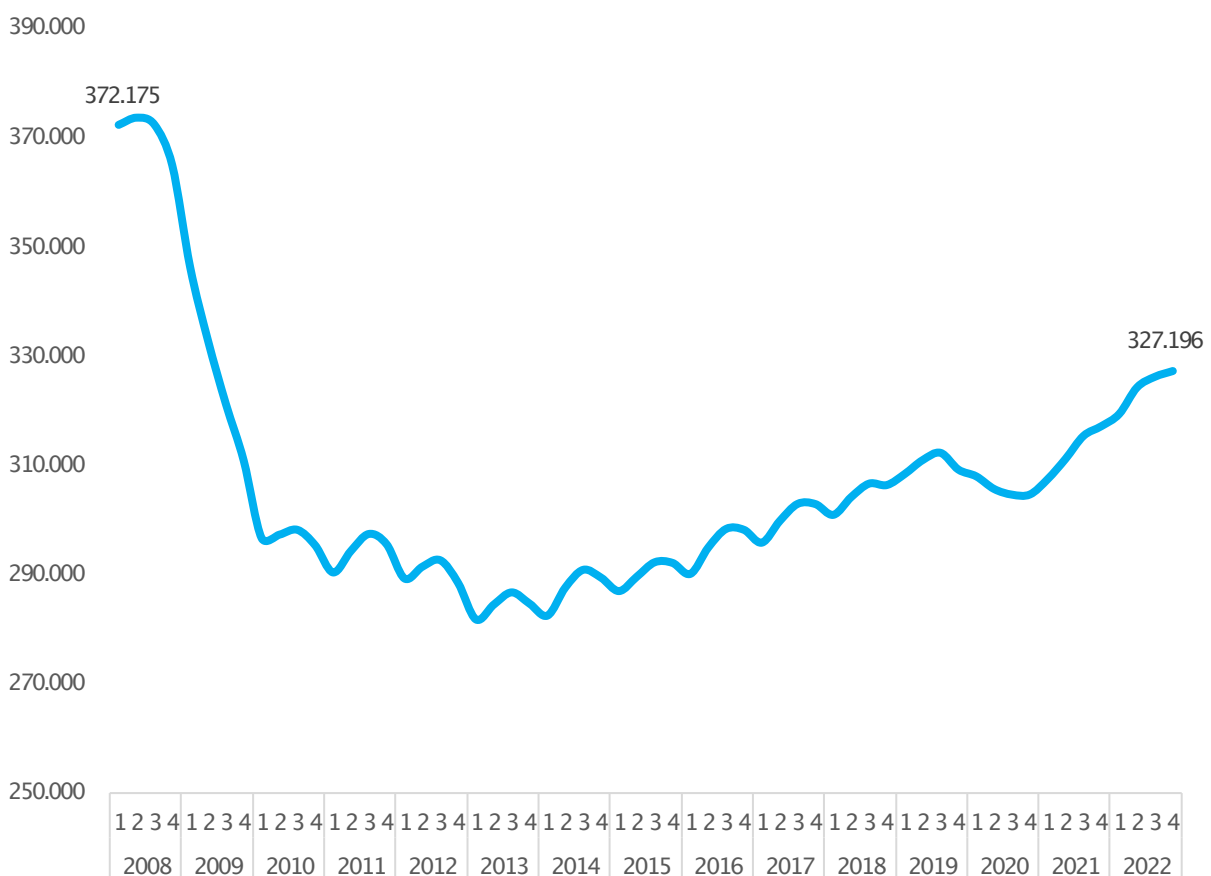
Og jobtabet stoppede ikke der. I første kvartal 2013 var der forsvundet mere end 90.000 lønmodtagerjob i den danske industri i forhold til første kvartal 2008. Dermed var der 31 procent færre industribeskæftigede, og her var der konsensus om, at det var job, der var væk for bestandigt. Mistet enten til effektiviseringer i form af en mere automatiseret produktion eller ret og slet outsourcet til markeder, hvor produktionstimer i alle henseender var markant billigere end i Danmark.

Nu står der så 2023 på kalenderen, og lønmodtagerbeskæftigelsen for 2022 foreligger. Den fortæller, at der i fjerde kvartal 2022 var 327.196 beskæftigede i industrien. Det er 38.725 flere end ti år tidligere i fjerde kvartal 2012, og siden fjerde kvartal 2020 er industribeskæftigelsen vokset med 22.559 lønmodtagerjob.

Det er ganske vist langt fra beskæftigelsesniveauet fra før finanskrisen, og der er uden tvivl sandhed i påstanden om, at nogle af de tabte industrijob aldrig kommer tilbage én til én. Der har været massive forbedringer indenfor robotteknologi og automatiseringer, og der er ganske givet også produktioner, der er outsourcet til udlandet, som ikke kommer tilbage.

Men den danske industri vokser, og det resulterer også i en markant forøgelse af beskæftigelsen. Det viser Figur 1 herunder i al tydelighed.

Figur 1. Antal lønmodtagerjob i industrien, 2009K1-2022K4

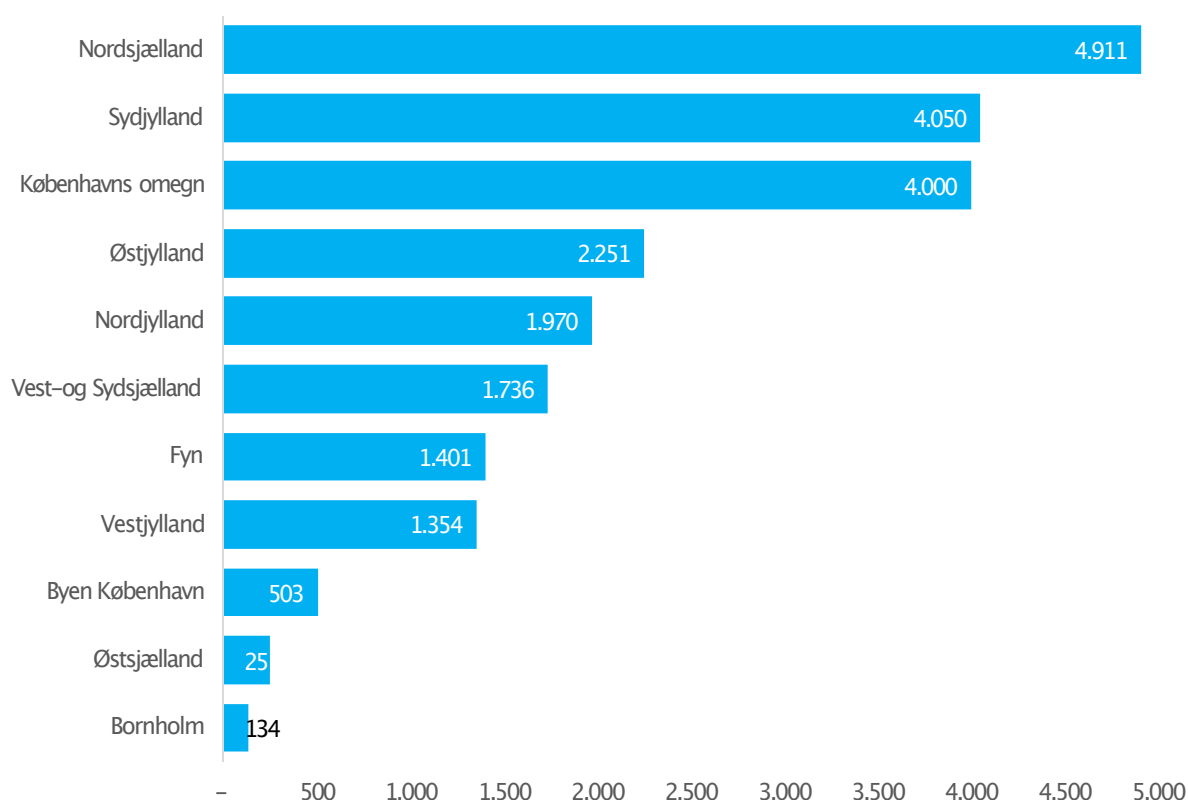
Kilde: Danmarks Statistik LBESK. Beregninger foretaget af eStatistik.

Det er desuden bemærkelsesværdigt, at væksten er sket, mens der har været COVID19-pandemi med omfangsrige restriktioner og nedlukninger, energi- og forsyningskrise med hurtigt voksende priser, tårnhøj inflation og stigende renter samt krig på det europæiske kontinent. Alle ting, der blev spået at udløse en økonomisk krise og efterfølgende recession. Men det var en krise, der aldrig rigtigt fik ben at gå på, slet ikke i Danmark, og slet, slet ikke i industrien. Hvor andre brancher, som eksempelvis 'Bygge og anlæg' og 'Hoteller og restauranter' har oplevet et stigende konkurniveau, blandt andet på baggrund af tilbagebetalinger af COVID19-hjælpepakker, så er industrien gået bemærkelsesværdigt tørskoet igennem de seneste års konkurser. Og ovenikøbet med markant jobvækst som følge.

Industrien er som nævnt vokset med 22.559 lønmodtagerjob i perioden fjerde kvartal 2020 til samme kvartal 2022, hvilket svarer til en vækst på 7,4 procent. Denne vækst finder man i høj grad i den østlige del af landet. Figur 2 viser, hvordan jobvæksten fordeler sig på landsdele, og her ses det, at der har været størst jobvækst i Nordsjælland, hvor beskæftigelsen er vokset med 4.911 lønmodtagerjob. I Københavns omegn er der kommet 4.000 flere beskæftigede i industrien.

I landsdel Sydjylland voksede beskæftigelsen med 4.050 job, mens der kom 2.251 flere lønmodtagere til i den østjyske industri.

Figur 2. Absolut udvikling i lønmodtagerjob i industrien fordelt på landsdele, 2020K4-2022K4

Kilde: Danmarks Statistik LBESK. Beregninger foretaget af eStatistik.

Tabel 1 herunder viser de bagvedliggende tal for ovenstående figur samt vækstraten, og hvor stor en andel af den samlede vækst, de enkelte landsdele tegner sig for. Heraf ses det, at der både i absolutte såvel som i relative termer har været størst vækst i Nordsjælland. De 4.911 job svarer til en vækstrate på 23,9 procent. Københavns omegn voksede med 12,3 procent, mens Vest- og Sydsjælland voksede med 7,9 procent.

Der er en fællesnævner for disse tre landsdele, og det er, at et verdens tyve mest værdifulde selskaber har stort produktionsapparat placeret her. Her er der selvfølgelig tale om medicinalindustrimastodonten Novo Nordisk, der ufortrødent fortsætter deres vækstrejse i disse år.

eStatistik har stor ekspertise i at koble makrodata fra eksempelvis Danmarks Statistik, som vi bruger her, med mikrodata helt ned på de enkelte produktionsenheder under hvert CVR-nummer. Og kigger vi på de hurtigst voksende industriarbejdssteder, så står Novo Nordisk faktisk for fem ud af seks, viser det sig.

I den forbindelse skal det nævnes, at ønsker man det fulde overblik over udviklingen i de konkrete industrivirksomheder, er man velkommen til at kontakte eStatistik og høre nærmere.

Det betyder også, at ser man på regioner, så står de fire landsdele i Region Hovedstaden for hele 42 procent af væksten i industriens lønmodtagerjob. Region Sjælland tegner sig for 9 procent.

Der er altså noget som tyder på, at den danske industri flytter mod Østdanmark. Den samlede relative udvikling for hele landet var på 7,4 procent i perioden, og det er på baggrund af den meget markante vækst i Nordsjælland, Københavns omegn og Vest- og Sydsjælland. Bortset fra Bornholm, der har et noget lavere udgangspunkt, er der ingen andre landsdele, der har haft en beskæftigelsesvækst større end landsgennemsnittet.

Tabel 1. Udvikling i lønmodtagerjob i industrien fordelt på landsdele, 2020K4-2022K4

	2020K4	2022K4	Absolut vækst	Relativ vækst	Andel af samlet vækst
Hele landet	304.635	327.196	22.561	7,4%	100%
Nordsjælland	20.576	25.487	4.911	23,9%	21,8%
Sydjylland	58.402	62.452	4.050	6,9%	18,0%
Københavns omegn	32.547	36.547	4.000	12,3%	17,7%
Østjylland	47.260	49.511	2.251	4,8%	10,0%
Nordjylland	38.523	40.493	1.970	5,1%	8,7%
Vest- og Sydsjælland	21.851	23.587	1.736	7,9%	7,7%
Fyn	23.108	24.509	1.401	6,1%	6,2%
Vestjylland	41.016	42.370	1.354	3,3%	6,0%
Byen København	11.754	12.257	503	4,3%	2,2%
Østsjælland	8.105	8.356	251	3,1%	1,1%
Bornholm	1.493	1.627	134	9,0%	0,6%

Kilde: Danmarks Statistik LBESK. Beregninger foretaget af eStatistik

Gladsaxe haler gevaldigt ind på Aarhus

Tager man et spadestik dybere og kigger på industribeskæftigelsesvæksten på kommuneniveau, bekræftes tesen om Novo Nordisk enorme betydning for industrien. Det viser Figur 3, der er en top10 over kommuner med størst absolut fremgang i industrilønmodtagerjob i perioden fjerde kvartal 2020 til samme kvartal 2022.

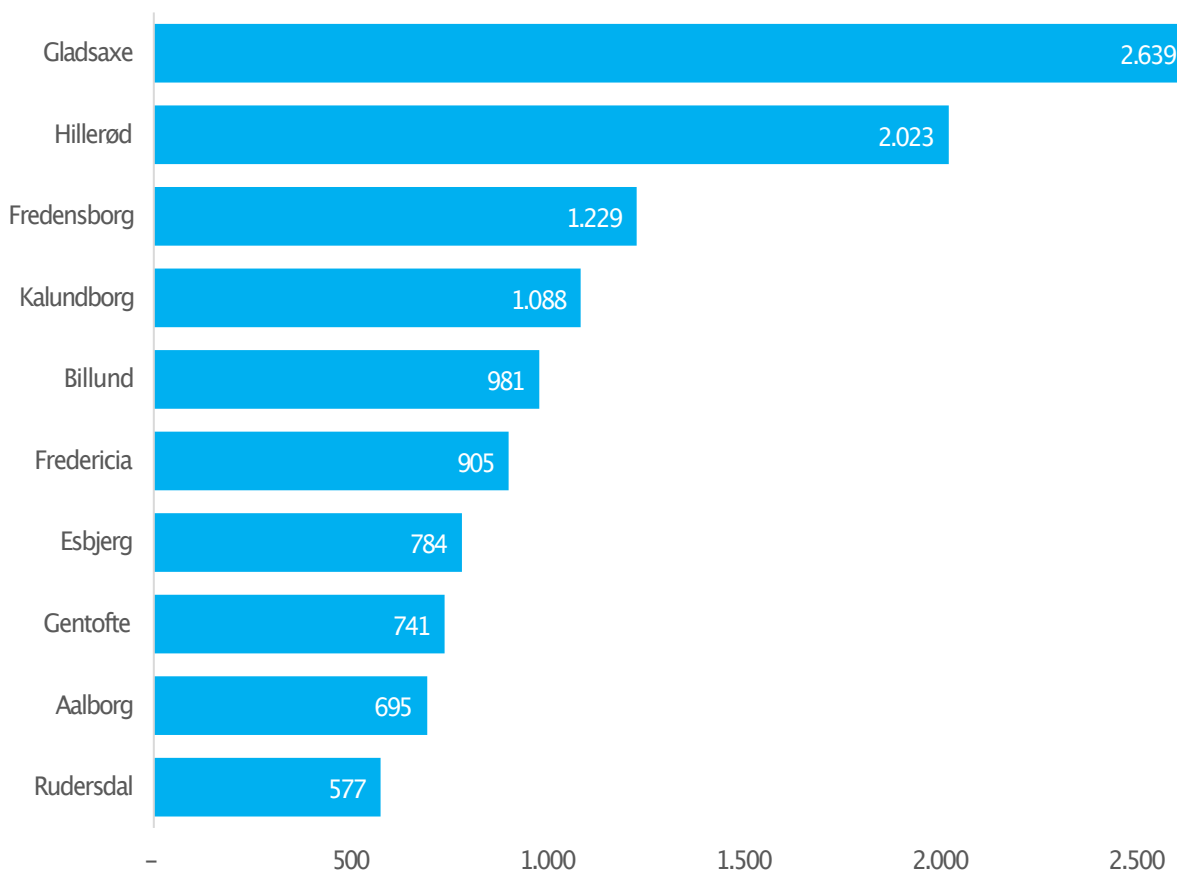
Gladsaxe kommune er gået mest frem. Her er beskæftigelsen vokset med 2.639 lønmodtagerjob. Novo Nordisk har hovedkvarter samt en del produktion placeret i Bagsværd, som ligger i Gladsaxe kommune. Et andet sted, hvor Novo Nordisk har produktion er i Hillerød, der er vokset med godt 2.000 industrijob.

Fredensborg har haft en fremgang på 1.229 industrijob, hvilket er det tredjehøjeste, og det er faktisk en vækst, der skyldes en brancheglidning, hvor Coloplast – med rette – omdefineres fra engroshandel til en industrivirksomhed.

På fjerdepladsen finder man Kalundborg, hvor Novo Nordisk også har et stort produktionsanlæg.

Herefter følger Billund, hvor beskæftigelsen er vokset med 981 industrijob. Her hedder den helt store industrivirksomhed LEGO.

Figur 3. Top10 over kommuner med størst jobvækst i industrien, absolut, 2020K4-2022K4

Kilde: Specialkørsel af Danmarks Statistik LBESK. Beregninger foretaget af eStatistik

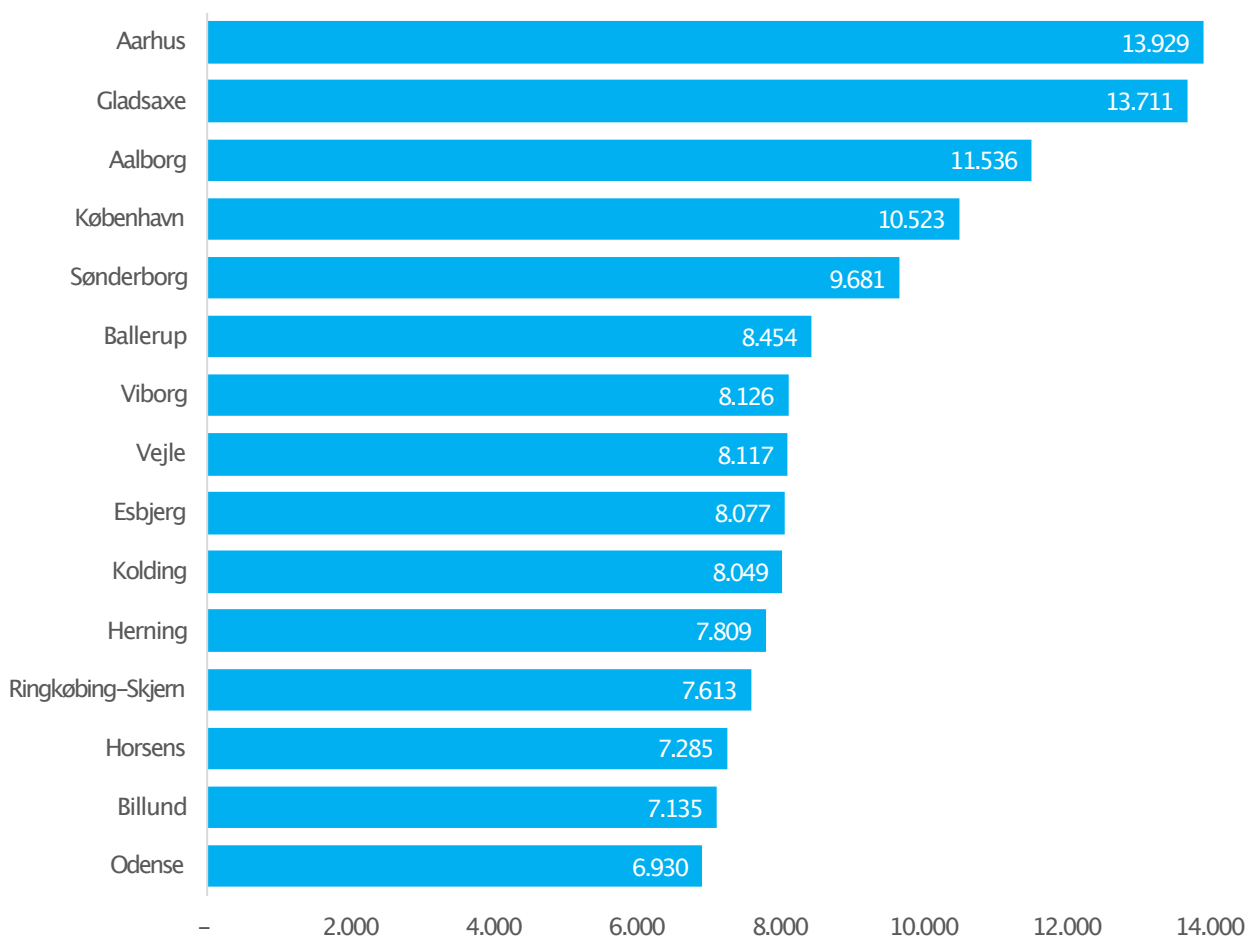
Kigger man derimod på hvilken kommune, der har den største industribeskæftigelse, skal man dog stadig kigge mod det jyske. Aarhus kommune har lige akkurat flere beskæftigede end Gladsaxe. I Aarhus kommune var der 13.929 beskæftigede i industrien i fjerde kvartal 2022. Det er 218 flere job end Gladsaxe, hvor der var 13.711 lønmodtagerjob i industrien.

Den aarhusianske industri kan dermed tydeligt se Gladsaxe i bakspejlet, og fortsætter den seneste udvikling, kan det være et spørgsmål om tid før, at landets største industrikommune målt på antal beskæftigede skifter landsdel. De største industriarbejdspladser i Aarhus er Arla, Terma og Johnson Control, og så vil kendere nok mene, at vi har glemt Vestas. Men lige præcis Vestas i Aarhus er opgjort som en forsknings- og udviklingsenhed, så her gemmer sig yderligere 1.500 "industriarbejdspladser" i Skejby, hvis Gladsaxe kommer for tæt på.

På tredjepladsen finder man en traditionsrig industrikommune, nemlig Aalborg, hvor cementfabrikken Aalborg Portland ligger. Mange vil nok tro, at det er den, i klimasammenhæng, meget omtalte cementfabrik, der er den største industriarbejdsplads, men det er "kun" den tredje største industriarbejdsplads i den store nordjyske kommune. Vindmølleproducenten Siemens Gamesa beskæftiger godt 1.800 ansatte i fjerde kvartal 2022, hvilket er omkring fem gange så mange som Aalborg Portland og er dermed langt den største industriarbejdsplads i Aalborg. Næststørste industriarbejdsplads findes i en anden virksomhed med relation til vindmølleindustrien og den grønne omstilling, Bladt Industries A/S. Der var i alt 11.536 beskæftigede i Aalborgs industrivirksomheder.

En anden traditionsrig industri kommune er Sønderborg, og det er landets femtestørste målt på antal beskæftigede.

Figur 4. Top15 over kommuner med flest job i industrien, absolut, 2022K4

Kilde: Specialkørsel af Danmarks Statistik LBESK. Beregninger foretaget af eStatistik

En ting er hvor mange job, der er i industrien, men områdets størrelse og samlede beskæftigelse spiller selvfølgelig også ind. Figur 5 viser, hvor meget industribeskæftigelsen udgør af den samlede lønmodtagerbeskæftigelse fordelt på landsdele og regioner.

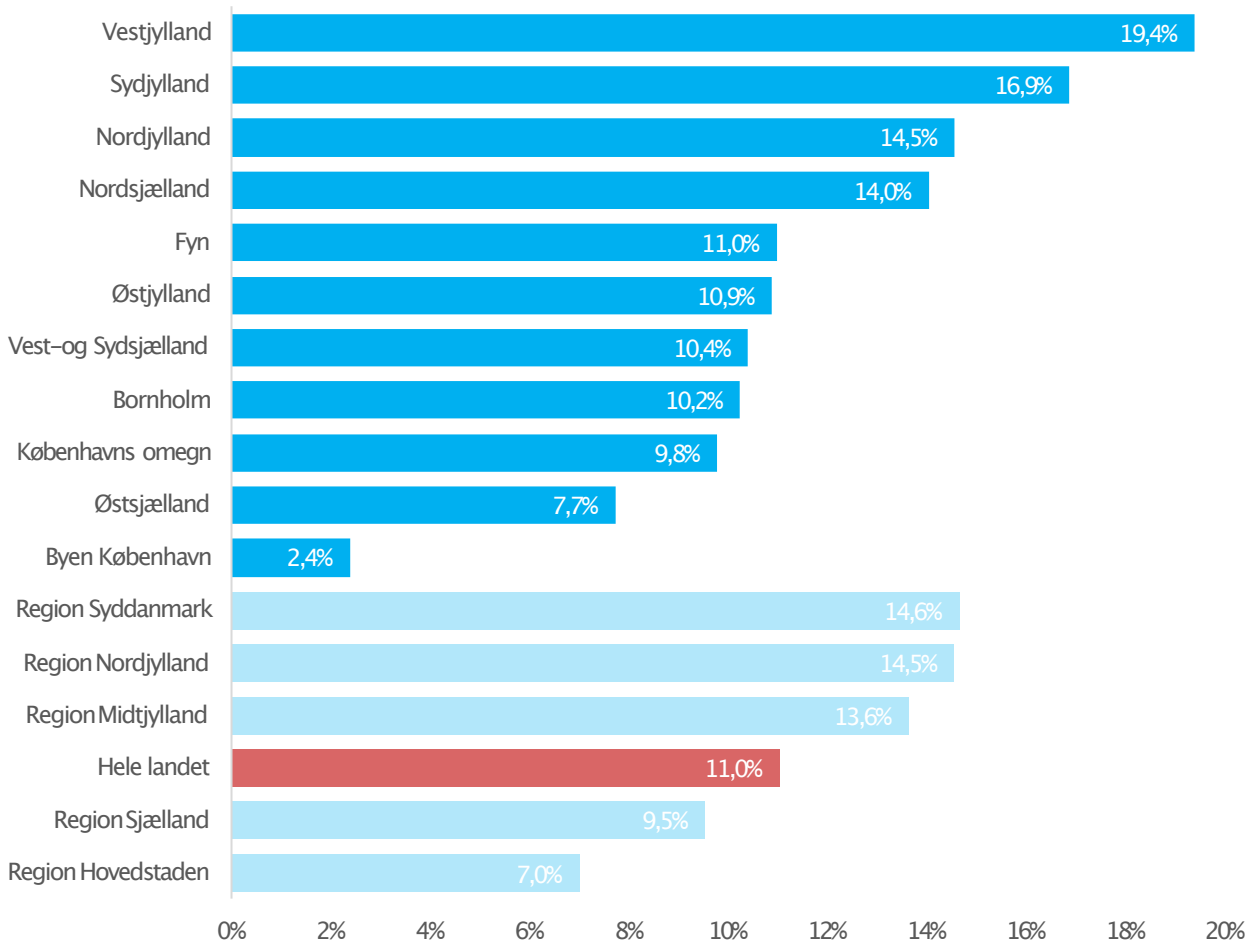
Og her er det stadig i Vestjylland, at industrien fylder mest. Her finder man nemlig også en stor tradition for industri, både indenfor møbler, beklædning, maskinindustri herunder vindmøller samt fiskeindustri og fødevarerindustri generelt. Industribeskæftigelsen udgør 19,4 procent af den samlede beskæftigelse i Vestjylland.

I Sydjylland udgør industrien 16,9 procent, og her er det store virksomheder som LEGO, Danfoss, Linak, men også en stor pulje af små og mellemstore industrivirksomheder indenfor jern- og maskinindustrien.

I Nordjylland udgør industrien 14,5 procent af beskæftigelsen, hvilket akkurat er mere end Nordsjælland, hvor industrien udgør 14,0 procent.

På landsplan udgør industrien 11,0 procent af den samlede lønmodtagerbeskæftigelse, og på regionsniveau er Region Syddanmark og Region Nordjylland størst med henholdsvis 14,6 procent og 14,5 procent. Region Midtjylland er ikke langt fra med en industriandel på 13,6 procent, mens Region Sjælland og Region Hovedstaden ligger landsgennemsnittet med henholdsvis 9,5 procent og 7,0 procent på trods af den meget markante vækst i disse områder.

Figur 5. Industriens andel af samlet beskæftigelse, opgjort på landsdele og regioner, 2022

Kilde: Specialkørsel af Danmarks Statistik LBESK. Beregninger foretaget af eStatistik

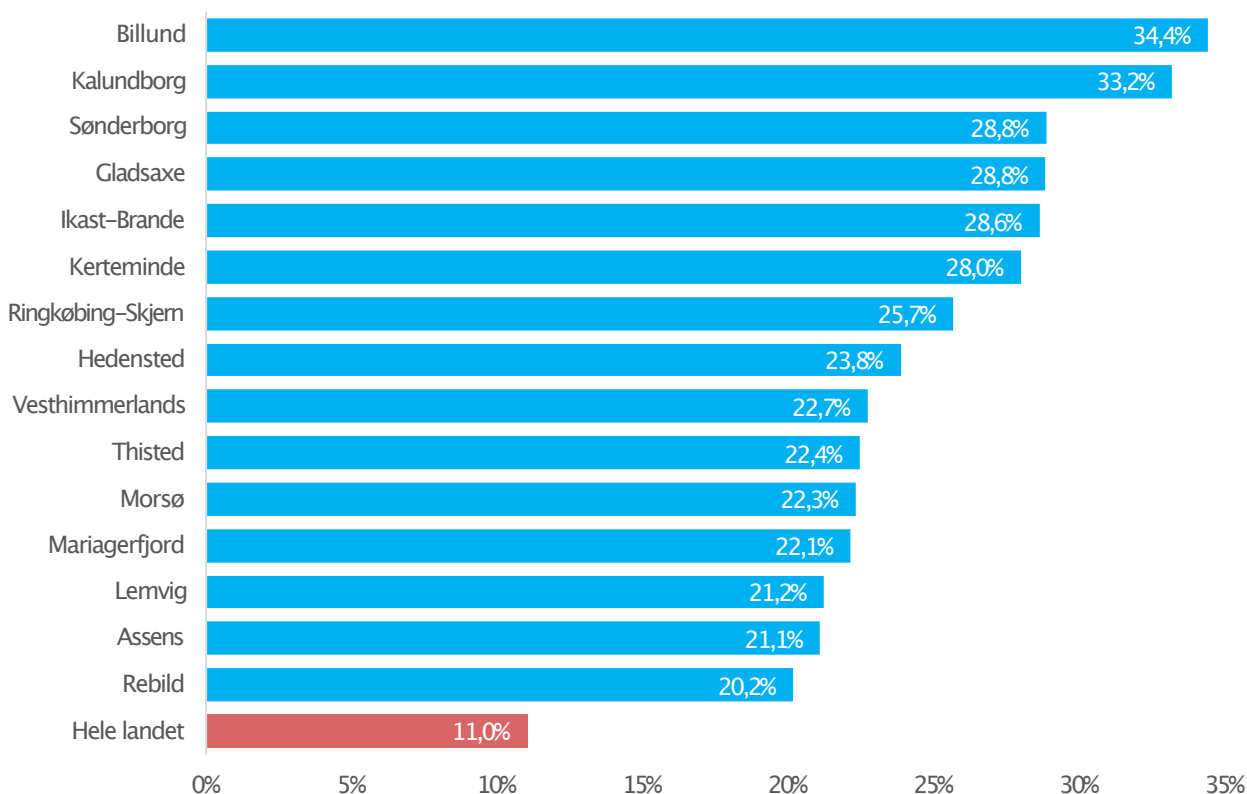
Aarhus kommune var landets største industrikommune målt på antal lønmodtagerjob i industrien, men kigger man på, hvor meget industrien udgør relativt af den samlede beskæftigelse, er Aarhus ikke i toppen. Figur 6 viser de femten største industrikommuner målt på industriens andel af den samlede beskæftigelse.

Billund ligger i top. Her er det mere end hver tredje beskæftigede, som arbejder indenfor industrien, helt nøjagtigt 34,4 procent, hvilket som nævnt hænger sammen med LEGO. I Kalundborg er andelen 33,2 procent, altså rundt regnet hver tredje. Det er blandt andet på baggrund af Novo Nordisk og Novozymes.

Sønderborg, Gladsaxe, Ikast-Brande og Kerteminde har industriandele på omtrent samme størrelse omkring 28-29 procent. I Sønderborg finder man Danfoss og Linak,

Gladsaxe har Novo Nordisk, mens Ikast-Brande er hjemkommune for vindmølleproducenten Siemens Gamesa. I Kerteminde er det en gruppe af industrivirksomheder, som resulterer i den høje andel. Her fylder producenten af landbrugsmaskiner og løsninger til landbruget, Kverneland Group, mest, men også en lang række industrivirksomheder omkring det tidligere Lindøværft bidrager til Kertemindes høje placering.

Figur 6. Top15 over industriandel af samlet beskæftigelse, opgjort på kommuner, 2022

Kilde: Specialkørsel af Danmarks Statistik LBESK. Beregninger foretaget af eStatistik